PANGJAJAP

Bismillahirrohmanirrohim,

Puji sinareng sukur kasanggakeun ka Alloh swt., nu parantos maparin rahmat sareng hidayah, anu parantos ngalungsurkeun mangpirang-pirang nimat, utamina ni'mat iman sareng ni'mat séhat, dugi ka sim kuring tiasa ngaréngsékeun ieu tésis kalayan aya dina kalancaran. Solawat sinareng salam, mugia salamina ngocor ngagolontor ka Jungjunan Alam, nabi pinilih, rosul pinunjul, Kanjeng Nabi Muhammad saw. Ka kulawargina, para sohabatna, tur dugi ka urang salaku umatna.

Salami nyusun ieu tésis, kalintang pisan seueurna halangan katut harungan anu kaalaman, utamana lebah kabingung unggal rék prung, kalewang dina rék prak, diwangwang diwawaas, anu ceuk pangrasa biheung boa moal iasa cacap sapaneja. Rumaos ieu diri laip tina pangarti, tuna taya pangabisa. Nanging, awahing ku keyeng bari pareng, dipasieup pangjurung tur dunga ti sadayana, bari teteg dikeureuyeuh, ahirna ieu tésis réngsé dina mangsana, mustari dina wancina. Sok sanajan, hasilna jauh tangéh kana paripurna.

Ieu panalungtikan téh judulna "Kalimah dina *Sisindiran jeung Wawangsalan Anyar* Karya Dédy Windyagiri (Ulikan Struktur jeung Semantik)", diajengkeun kanggo nyumponan sabagian tina sarat nyangking Magister Pendidikan Program Studi Pendidikan Bahasa dan Budaya Sunda UPI Bandung. Di sagigireun ti éta, ieu panalungtikan téh mangrupa sabagian tarékah sim kuring dina raraga nambihan bahan pangajaran Muatan Lokal Bahasa Sunda, hususna dina Kompeténsi Dasar Nulis Sisindiran, tur dipiharep mampuh ngaronjatkeun karep siswa pikeun ngamumulé budaya Sunda.

Sim kuring seja ngahaturkeun réwu nuhun, ka sasadayana pihak, anu parantos maparin dunga sareng pangrojongna, mugia kasaéan sadayana diganjar ku manglaksa kamulyaan ti Gusti Nu Maha Suci.

Mugia ieu panalungtikan téh ageung barokahna tur aya mangpaatna kanggo sadayana, hususna kanggo kamajengan kualitan widang panalungtikan jeung dunya atikan.

Pamungkas. Ieu panalungtikan téh tinangtos seueur kénéh kakirangan sareng kahéngkéranana. Jalaran kitu, sim kuring seja ngantos saran, kamandang sareng kritik ti sadayana kanggo ngaronjatkeun kualitas ieu panalungtikan. Bantosan saran sareng kamandangna kalintang diajeng-ajeng pisan.

Bandung, Mei 2016

Hena Sumarni, S.Pd.

TAWIS NUHUN

Ieu tésis iasa réngsé ku kakeyeng ogé pangrojong kulawarga, réréncangan, sareng dosén pangaping. Dina ieu kasempetan panyusun seja ngahaturkeun réwu nuhun ka aranjeunna anu pangdeudeulna kalintang pisan utami tur janten motivasi dina ngaréngsékeun ieu tésis, di antawisna:

1. Bapa Prof. Dr. H. Yayat Sudaryat, M.Hum., salaku Kaprodi Pendidikan Bahasa dan Budaya Sunda, anu teras maparin piwuruk sareng apinganana, nyumangetan tur nalingakeun salami prosés nyuprih élmu.
2. Bapa Dr. H. Usep Kuswari, M.Pd., anu parantos getén sareng tulatén ngaping dina ngaréngsekeun ieu tésis.
3. Réngréngan dosén-dosén di Prodi Pendidikan Bahasa dan Budaya Sunda: Prof. Dr. H. Yus Rusyana, Prof. Dr. H. Iskandarwassid, M.Pd., Prof. H. Rahman, M.Pd., Dr. H. Yayat Sudaryat, M.Hum., Dr. H. Usep Kuswari, M.Pd., Dr. Dedi Koswara, M.Hum., Dr. Hj. Ruhaliah, M.Hum., Dr. Hj. Nunuy Nurjanah, M.Pd., Dr. H. Dingding Haerudin, M.Pd., sareng Dr. Ruswendi Permana, M.Hum.
4. Dra. Hj. Hilda Hidayati, M.M., Kepala SMP Negeri 7 Cimahi, anu teras-terasan nyumangetan pikeun ngaréngsékeun ieu tésis.
5. Bapa miwah Ibu Guru SMP Negeri 7 Cimahi, anu parantos ihlas kacocéng waktosna, ihlas niheulakeun kaperogian sim kuring salami prosés tolab élmu.
6. Staf Tata Laksana SMP Negeri 7 Cimahi, anu parantos léah diririweuh enggoning niheulakeun kaperyogian administrasi sim kuring salami prosés tolab élmu.
7. Pun bapa sareng pun biang, anu neras-tineras mukpruk ku panuyun. Pun lanceuk, pameungkeut geugeut, nu teu weléh ogo. Raka Firdansyah, puputon jimat awaking nu jadi pangjiad ngagedurna sumanget mamah.

Pun adi sakulawargi; Bi Lilis, Om Agus jeung Naira anu jadi panyumanget.

8. Réréncangan sakelas Prodi Pendidikan Bahasa dan Budaya Sunda 2014; Kang Dédé, Téh Sri, Téh Susi, Téh Risna, Hj. Hérni, Yani, Siska, Évi, Ésty, Réspi, Nisa, Dian, Kuswan, Dimas, Dika, Oval, Opik, Onang, Égi, Gilang, Falah, Hendi.
9. Sobat dalit sakanyeri sakapeurih : Ceu Dédéh, Téh Hj. Iim, Siti Nylla, Susi, Wulan, Febi, Jenong Nia, Jenong Fetti.

Mugia kasaéan aranjeunna janten pamageuh ukhuwah tur diganjar ku mangpirang-pirang barokah tur kamulyaan ti Gusti Nu Maha Suci. Aamiinnn.

Bandung, Méi 2016

Héna Sumarni, S.Pd.

DAFTAR EUSI

ABSTRAK		i
PANGJAJAP		iv
DAFTAR EUSI		viii
DAFTAR SINGGETAN		ix
DAFTAR BAGAN		x
DAFTAR TABÉL		xi
BAB I : BUBUKA...		1
1.1	Kasang Tukang Panalungtikan...	1
1.2	Rumusan Masalah Panalungtikan..	4
1.3	Tujuan Panalungtikan..	5
1.4	Mangpaat Panalungtikan...	6
	1.4.1 Mangpaat Tioritis..	6
	1.4.2 Mangpaat Praktis..	6
1.5	Rangkay Tulisan...	7
BAB II : ULIKAN TIORI, PANALUNGTIKAN SAMÉMÉHNA, JEUNG RARAGA MIKIR...		8
2.1	Ulikan Tiori Kalimah dina Sisindiran jeung Wawangsalan Anyar	8
2.1.1	Wangenan Kalimah..	8
2.1.2	Ciri-Ciri Kalimah..	10
2.1.3	Unsur Kalimah..	10
	2.1.3.1 Wujud Unsur Kalimah..	13
2.1.4	Papasingan Kalimah...	14
2.1.5	Pola Kalimah...	22
	2.1.5.1 Pola Kalimah Salancar Basajan..	23
	2.1.5.2 Pola Kalimah Salancar Jembar...	36
	2.1.5.3 Kalimah Ngantét..	44
2.1.6	Fungsi, Katégori, jeung Peran Semantis Unsur Kalimah...............	58
2.1.7	2.1.6 Patali Harti Antarklausa dina Kalimah Ngantét...............	61
2.1.8	Sisindiran	63
	2.1.8.1 Hakékat Sisindiran...	63
	2.1.8.2 Ciri-Ciri Sisindiran...	65
2.1.9	Rarakitan	65
2.1.10	Paparikan..	65
2.1.11	Wawangsalan..	66
2.1.12	Eusi Sisindiran..	67

2.2	Panalungtikan Saméméhna..	67
2.3	Raraga Mikir..	69
BAB III: MÉTODEU PANALUNGTIKAN..		69
3.1	Desain Panalungtikan...	72
3.2	Sumber Data..	74
3.3	Téknik Ngumpulkeun Data..	75
3.4	Instrumén Pangumpul Data..	75
3.5	Téknik Analisis Data...	77
BAB IV: HASIL PANALUNGTIKAN JEUNG PEDARAN.................		79
4.1	Data Kalimah dina Sisisndiran jeung Wawangsalan Anyar...	79
	4.1.1 Data Kalimah dina Sisindiran	79
	4.1.2 Data Kalimah dina Wawangsalan Anyar	81
4.2	Kalimah dina Sisindiran jeung Wawngsalan Anyar	82
	4.2.1 Wangun Kalimah dina Sisindiran	83
	4.2.2 Wangun Kalimah dina Wawangsalan Anyar	96
4.3	Adegan Kalimah dina Sisindiran jeung Wawangsalan Anyar	98
	4.3.1 Adegan Kalimah dina Sisindiran	99
	4.3.2 Adegan Kalimah dina Wawangsalan Anyar	120
4.4	Tatali Harti Antar Klausa dina Kalimah Sisindiran jeung Wawangsalan Anyar	134
	4.4.1 Tatali Harti Antarklausa Kalimah Ngantét dina Sisindiran	134
	4.4.2 Tatali Harti Antarklausa Kalimah Ngantét dina Wawangsalan Anyar	136
4.5	Kahasan Kalimah Sisindiran jeung Wawangsalan Anyar	137
	4.5.1 Kahasan Kalimah dina Sisindiran	137
	4.5.2 Kahasan Kalimah dina Wawangsalan Anyar	139
BAB V: KACINDEKAN JEUNG SARAN..		140
5.1	Kacindekan..	140
5.2	Saran..	141
DAFTAR PUSTAKA...		143
LAMPIRAN-LAMPIRAN..		151

DAFTAR SINGGETAN

Adj.	= Adjéktival
C	= Caritaan
FPré.	= Frasa Préposisional
FAdj.	= Frasa Adjektival
FN	= Frasa Nomina
FNu.	= Frasa Numeral
FV	= Frasa Vérbal
J	= Jejer
K	= Katerangan
KNgS.	= Kalimah Ngantét Sisindiran
KNgW.	= Kalimah Ngantét Wawangsalan
KNS	= Kalimah Ngantét Satata
KNSu.	= Kalimah Ngantét Sumélér
KSB	= Kalimah Salancar Basajan
KSJ	= Kalimah Salancar Jembar
N	= Nomina
O	= Obyek
P	= Paparikan
P	= Predikat
Pangl.	= Panglengkep
Pel.	= Pelengkap
R	= Rarakitan
S	= Sisindiran

S = Subjek

U = Udagan

V = Vérbal

W = Wawangsalan

DAFTAR BAGAN

Bagan **Kaca**

2.1	Papasingan Kalimah	19
2.2	Pola Kalimah Salancar Basajan	23
2.3	Pola Kalimah Salancar Vérbal	26
2.4	Pola Kalimah Vérbal Intransitif	26
2.5	Pola Kalimah Vérbal Ékatransitif	27
2.6	Pola Vérbal Madiatransitif (Semitransitif)	28
2.7	Pola Kalimah Vérbal Dwitransitif	30
2.8	Pola Kalimah Salancar Adjéktival	31
2.9	Pola Kalimah Salancar Numeral	33
2.10	Pola Kalimah Salancar Basajan Préposisional	34
2.11	Pola Kalimah Salancar Jembar 1	36
2.12	Pola Kalimah Salancar Jembar 2	37
2.13	Pola Kalimah Salancar Jembar 3	38
2.14	Pola Kalimah Salancar Jembar 4	39
2.15	Pola Kalimah Salancar Jembar 5	40
2.16	Pola Kalimah Salancar Jembar 6	41
2.17	Pola Kalimah Salancar Basajan	43
2.18	Pola Kalimah Salancar Jembar	44
2.19	Papasingan Kalimah Ngantét	57
2.20	Raraga Mikir	70
3.1	Desain Panalungtikan	73

DAFTAR TABÉL

Tabél **Kaca**

2.1	Pola Dasar Kalimah	19
4.1	Data Kalimah Sisindiran	80
4.2	Data Kalimah Wawangsalan	81